

særlig risiko eller udfører særlige funktioner. Som eksempel kan nævnes, at hyrevognschauffører normalt er i den situation, at de modtager deres passagerer på alle døgnets tidspunkter og under forhold, hvor det kan være svært at bedømme risikoen herved. Hyrevognschaufføren er desuden normalt forpligtet til at køre kunden derhen, hvor denne ønsker, og er herunder ofte alene med kunden uden mulighed for at tilkalde hurtig hjælp. Tilsvarende kan nævnes, at privat sundhedspersonale, f.eks. læger, sygeplejersker o.lign., der kører vagtkørsel på alle døgnets tidspunkter og herunder medbringer medicin, kan være særlig udsat for overfald og i mange tilfælde uden mulighed for at vurdere risikoen eller på anden måde forebygge angreb. Endvidere vil personale ved f.eks. døgnåbne kiosker eller tankstationer - afhængig af karakteren af deres arbejdsforhold - kunne være omfattet.

Justitsministeriet finder ikke grundlag for at formulere et specielt gerningsindhold i straffeloven vedrørende vold mod sådanne persongrupper. De overfald, der her er tale om, omfattes direkte af de gældende bestemmelser i straffelovens §§ 244-246. Derimod kan der være grund til at fastsætte en skærpet strafferamme for sådan kriminalitet, bl.a. for derigennem også at højne strafniveauet. Selv om det må antages, at domstolene allerede i dag i et vist omfang ved strafudmålingen tillægger det vægt, om en voldsforbrydelse er udøvet mod en person, der tilhører sådanne særlig udsatte grupper, finder Justitsministeriet det rigtigst, at der i straffeloven indsættes en udtrykkelig regel, hvorefter strafferammen for vold, der udøves mod disse grupper, forhøjes med indtil det halve, og således, at retterne ved strafudmålingen i sådanne sager skærper straffen med omkring en trediedel i forhold til det nugældende niveau.

Herved opnås tillige en vis tilnærmelse til det strafferetlige værn, der bl.a. efter straffelovens § 119 ydes personer i offentlig tjeneste eller hverv.

4. Udvidet adgang til advokatbistand til vidner

4.1. Gældende ret

Ved lov nr. 730 af 7. december 1988 blev der i retsplejelovens § 741 a, stk. 2, indsat en bestemmelse om advokatbistand til volds ofre.

Efter bestemmelsen kan retten, når forholdene taler derfor, på den forurettedes begæring beskikke en advokat for den pågældende under straffesagen. Beskikkelse er efter bestemmelsen fakultativ for retten. Det er således overladt til retten at foretage en konkret vurdering af forurettedes behov. Beskikkelse i volds sager kan ske, når sagen vedrører overtrædelse

af straffelovens § 119, § 237, jf. § 21, §§ 244-246, §§ 249 og 250, §§ 260-262 eller § 288.

Efter § 741 a, stk. 3, kan der endvidere efter politiets begæring beskikkes en advokat for den forurettede under efterforskningen, når den forurettede ikke selv fremsætter begæring om beskikkelse.

Ved lov nr. 282 af 19. april 1992 blev § 123 om vold og trusler m.v. over for vidner indsat i straffeloven. Efter bestemmelsen straffes den, der med trussel om vold forulemper, eller som med vold, ulovlig tvang efter § 260, trusler efter § 266 eller på anden måde begår en strafbar handling mod en person eller dennes nærmeste i anledning af personens forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten, med hæfte eller fængsel indtil 6 år, under formildende omstændigheder med bøde. Bestemmelsen medfører således en kvalificeret beskyttelse af et vidne i en straffesag eller en civil sag og af vidnets nærmeste.

Bestemmelsen i § 741 a, stk. 2, om advokatbistand til forurettede omfatter ikke den forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens § 123. Vidner, der har været udsat for forbrydelser som nævnt i straffelovens §§ 244-246, §§ 249-250, §§ 260-262 eller § 288, har dog formentlig adgang til advokatbistand, selv om forholdet er absorberet af sigtelsen for overtrædelse af straffelovens § 123. Men uden for disse tilfælde er der næppe hjemmel til at beskikke en advokat for den forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens § 123. Dette har bl.a. betydning i de tilfælde, hvor overtrædelsen af § 123 sker ved trussel om simpel vold eller ved trusler efter § 266, uden at truslerne kan antages at være omfattet af straffelovens § 260 om ulovlig tvang.

4.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er af stor betydning for bekæmpelsen af volds kriminaliteten, at de mennesker, der udsættes for vold, tør henvende sig til myndighederne med henblik på retsforfølgning af gerningsmanden. Det er også vigtigt, at udenforstående vidner m.v., der viser det samfundssind at stille sig til rådighed for retsforfølgningen af gerningsmanden, ydes den fornødne støtte og beskyttelse mod overlast. Udsættes den forurettede eller et udenforstående vidne for overlast, uden at samfundet viser vilje til at yde hjælp, vil det svække mulighederne for gennem retshåndhævelsen at bekæmpe volds kriminaliteten.

Som oven for nævnt blev der i 1992 i straffeloven som § 123 indsat en bestemmelse, der særlig kriminaliserer vold og trusler m.v. over for vidner. Retsplejelovens § 741 a, stk. 2, om advokatbistand til forurettede omfatter imidlertid ikke direkte den forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens § 123.